

EDUSKUNNAN YMPÄRISTÖVALIOKUNNALLE

ASIA: Ympäristövaliokunnan lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 41/2025 vp), kuulemistilaisuus 14.5.2025 klo 9.30

Johdanto

Eduskunnan ympäristövaliokunta on pyytänyt Vaasan hallinto-oikeudelta asiantuntijalausuntoa.

Lausunto

Sinällään erilaiset ympäristö- ja vesiasioiden yhteiskäsittelyt eivät ole Vaasan hallinto-oikeudelle lainkaan vieraita. Kuten hallituksen esityksessä on mainittu, maa-aineslain 4 a §:n yhteiskäsittelyssä annettuun lupapäätökseen haetaan muutosta ympäristönsuojelulain mukaisesti Vaasan hallinto-oikeudelta. Näissäkin on vastaava tilanne eli hallinto-oikeuden alueellinen toimivalta ja ratkaisukokoonpanon jäsenet vaihtelevat sen mukaan, onko kyse puhtaasti maa-aineslain mukaisesta lupahakemuksesta vai myös samaa hanketta koskevasta ympäristönsuojelulain mukaisesta ympäristölupahakemusta.

Edellä mainituissa maa-aineslain 4 a §:n mukaisissa tilanteissa on aina kyse lupa-asiasta. Nyt ehdotetun osalta on kyse luonnonsuojelulain mukaisesta poikkeamishakemuksesta joko vesilain tai ympäristönsuojelulain mukaiseen lupahakemukseen. Vaasan hallinto-oikeus on 5.9.2024 antamassaan lausunnossa todennut, että kysymys luonnonsuojelulain mukaisen poikkeamisen tarpeesta voi olla hyvin tulkinnanvarainen. Poikkeamisen tarve voi riippua siitäkin, millä tavoin hanketta mahdollisesti voidaan muotoilla lupamääräyksin. Kysymys poikkeamisen tarpeesta voi tulla ratkaistavaksi myös muutoksenhakutuomioistuimessa, joka voi olla

lupaviranomaisen kanssa eri mieltä siitä, tarvitaanko poikkeamista. Hallinto-oikeuden näkemyksen mukaan olisi perusteltua, että jos ympäristö- tai vesiluvanvarainen hanke edellyttää myös luonnonsuojelulain mukaisen poikkeuksen arvioimista, ja tällainen päätös kuitenkin annettaisiin erillään lupa-asian käsittelystä, muutoksenhaku olisi myös näissä tapauksissa syytä ohjata Vaasan hallinto-oikeuteen käsiteltäväksi hankkeen lupa-asiaa vastaavassa kokoonpanossa.

Yhteiskäsittelyssä ratkaistavia luonnonsuojelulain mukaisia poikkeuksia ratkaisee kahden lainoppineen jäsenen lisäksi yksi tai kaksi luonnontieteiden tai tekniikan alaan perehtynyttä jäsentä. Todennäköisimmin kokoonpanoon kuuluvat nimenomaan luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomarit, joiden substanssiosaaminen on kokoonpanoissa hyvinkin tarpeellista.

Yhteiskäsittelyssä annettuja päätöksiä koskevia valitusasioita ei arvioida tulevan vuosittain vireille kovin suuria määriä eivätkä ne siten lisäisi Vaasan hallinto-oikeuden työmäärää merkittävästi. Ylipäätään hallinto-oikeudessa vireillä olevat ympäristö- ja vesiasiat ovat vähentyneet kolmen vuoden takaiseen aikaan verrattuna yli 350 asialla. Myös keskimääräinen käsittelyaika on lyhentynyt merkittävästi. Vaasan hallinto-oikeudella on hyvät edellytykset yhteiskäsittelyasioiden sujuvaan käsittelyyn.

Ylituomari Riikka Mäki